

rer) mig tendre' (tarrag.). En el verb *somullar* es produí la dissim. *samullar*, d'on els derivats d'aquesta forma: *Cortal d'En Samullà*, ross., te. Taltell (xxv, 167. 20); i amb aquesta accentuació era fàcil la metàtesi de les vocals, d'on els citats *Sumalla*, *Sumall*, i un mot *sumall* recollit en el Dfa. No ho confonguem amb *Saumella*, alteració de *Selmella* (deriv. de l'arabisme *Selma*), encara que aquest sigui de la mateixa comarca.

¹ Ben escrit el segon cop (lín. 8). Una altra variant és *sumél* (que figura mal copiat *Seniell* a la lín. 5); ¹⁰ l'amic Giró de Vilafranca en citava (1955) com *sumél* dels Pujols junt amb Can Semion de Les Graus (te. Font-rubí). La Bleda és el llogaret ben conegut del Baix Penedès, poc al Nordest del Vendrell. Recordo una altra *Font Roja* en docs. de prop ¹⁵ del Vendrell; o és *Rubiola*, agre. de la Bisbal? S. V. de Morro, pot ser St. Vicenç de Calders, 4 k. E. del Vendrell.

Somorca, V. *Famorca*, s. v. *Fageca Somponui*, V. *Embonui*

SON

Poble de l'Alt Pallars, damunt i 4 k. al SO. d'Esterrí d'Àneu.

PRON.: *són*, a Esterrí (Casac. 1920); id. a Alós d'Àneu, 1932 (Ll. b, 83), a Esterrí i el 1955, i enq. allí, 1959 (xxxvii, 100, 106). Desestimo la pron. *són* ³⁰ d'un amic pallarès (que també diu *altrón*, contra l'ús general *altrón*).¹

MENC. ANT. 839, Acta C. SdUrg.: *Sonne*, citat darrere *Jou* i *Sorre*, i seguit d'*Isil* i *Alós*, a la còpia del S. XIII (ed. PPujol, n.º 279); 1084: *Son* (Coy, *Sort* ³⁵ y N. P., 187); 1094: «-- Esil, *Son*, Lartven --» (Ll. Fe. Ma., § 49, i, 64.22; i Coy); 1281: *Son* (CCandi, Mi. Hi. Ca. II, 52); 1387: *Son* (Reglà, *Lucha por Arán*, p. 124); 1408 o 1424 (Priv. d'Àneu, RFE IV, 27n. i 33).

ETIM. Pre-romana, ibero-basca (E.T.C. I, 146.84). Sembla tenir la mateixa que *Ison*, pda. munt. entre Tavascan i Berrós; i relacionar-se amb tot el grup de NLL d'aquestes valls: *Isavarre*, *Isil*, *Isàvena*, *Isòvol*, *Isot*, *Isanta*, de com. radical en *Is-*. Més hi coincideixen encara el bearn. *Isou*, agre. d'Asson, i l'alt-arag. *Isún*, poble del p. jud. de Jaca. *Ison*, amb la seva -sonora, mostra que és un radical ISO- originari, amb la -s- sonoritzada quan restà intervocàlica.

Però amb aquesta coexistí, des d'antic, una variant ³⁰ en *s-* inicial; i no és estrany, perquè es tracta de l'anomenada «i- amovible» de l'ibèric —duplicats ILERDA/LERDA (Lleida), ILURCO/Lorca, ITURISSA/TURISSA (Tossa), IGABRUM/Cabra, IPAGRUM/Priego, Pego. D'altra banda la -N s'ha conservat en aquest nom, per la fonètica pre-catalana de la toponímia del Pallars superior: el fenomen que exemplifiquem en E.T.C. I, 125d.

Atès tot això, no hi ha inconvenient a admetre que ve del basc *isun* 'multa', registrat en els dialectes orientals del basc (Labort, i Baixa i Alta Navarra: Azkue), ⁶⁰

vist el gran paper que fan, en la vida pastoral d'aqueixes terres, les penyores, per transgressions, en les pastures. S'endevina que el de Son seria un terme que els pobles veïns envejaven pel bon herbam que cobreix el seu terreny, d'altitud considerable; d'on natural tendència a violar-los les terres; d'ací la recurrent multa o *isun* esgrimida per la gent de Son i els seus homònims; i amb i-: *Isún*, *Isou*.

És més: Son posseeix, enclavada dins el límit hidrogràfic de la Vall d'Aran, la zona dita «La Sendrosa», que els aranesos en va li disputaren: d'aquí la dita proverbial, que oïrem sovint a gent d'Àneu i d'Aran «Mentre el món sia món, / la Sendrosa serà de Son». ² Recordant que un antic poble abandonat entre Son i Sorpe es deia (*Ar*)*rose* (veg. *Arres* n. 5 i art. *Sorpe*) es podria conjecturar que *Sendrosa* resultés d'una combinació d'aquests dos noms *Son* + (*ar*)*rose* > **Sonrose*, dissim. en *Sendrosa*.

¹ Mai no s'ha dit «*Son del Pino*», afegit inútil inventat per algun administrador foraster a Catalunya (no existeix cap homònim enlloc del domini). — ² Rectifico en «*Mare de Déu de Bellera*» el nom d'una ermita que queda dins d'aquest terme, no de l'Àbellerà (N.C.E.C.).

SON + X

Combinació pròpia, sobretot, de llocs balears; resultant de la contracció de *ço d'en* 'allò d'en...'; el lloc d'en...': DECAT VIII, 71b60-72a17; amb variants en altres comarques del Nord.

Ultra *Son*, *So N'* i *So Na*, tots tres força freqüents, hi ha de vegades *Sòs*, que Mascaró escriu *So-s* o *So's* (= veg. els diversos *So-s Ferrers* del terme de Manacor: Mapa Mascaró, 21D i E i G4).

SON CERVERA, municipi de Mallorca oriental, al Sud-Est de la península d'Àrtà.

SON CARRIÓ, poble del municipi de Sant Llorenç ⁴⁰ des Cardassar.

SON SARDINA, poble agre. al municipi de la Ciutat de Mallorca.

So N'Alegre, *So N'Ametler*, *So N'Anglada*, *Son Armandans*, *Son Cotoner*, *Son Cotoneret*, *So N'Espanyol*, *Son Ferriol*, *Son Fortesa*, *Son Gotlem*, *Son Matet*, *Son Molines*, *Son Negre*, *Son Rapinya*, *Son Roca*, *Son Santjoan* i *Son Serra* són barris de la Ciutat de Mallorca etc.

So Na Rossa (sovint escrit *Sonarossa*), barri del municipi de Sencelles (i cf. vol. I, 93-94).

A Mallorca, ultra molts més, citem breument:

Son Bonet, aeròdrom, a Marratxí.

Son Bru, barri de Puigpunyent.

Son Fe, llogaret del municipi d'Àlcúdia.

Son Joan Arnau, antic monestir de monges dominicanes del municipi de Lloret de Vistalegre.

Son Macià, agre. al municipi de Manacor.

Son Marc, antic llogaret del municipi de Pollença.

Son Mendivil, antiga colònia agrícola del municipi de Lluçmajor.